

Глосарій термінів, наведених у Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку для державного сектору (МСБОДС), – стандарти 1-18

Цей Глосарій містить терміни, визначення яких наведено у Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку для державного сектору (надалі – МСБОДС), опублікованих у червні 2002 року. Ці МСБОДС базуються на відповідних Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (МСБО), опублікованих Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (ФКМСБО). У 2001 році була утворена Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) і Фонд Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (ФКМСБО), які замінили КМСБО. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО), видані КМСБО, залишаються чинними до їх зміни або вилучення РМСБО. У цьому виданні Комітету з питань державного сектору Міжнародної федерації бухгалтерів витяги з МСБО 37 наводяться з дозволу РМСБО.

Затвердженим текстом цього Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (МСБО) є текст, надрукований РМСБО англійською мовою, примірники якого можна отримати безпосередньо у видавничому відділі РМСБО, розташованому за адресою: 7th Floor, 166 Fleet Street, London EC4A 2DY, United Kingdom.

Адреса електронної пошти: publications@iasb.org.uk

Сторінка в Інтернеті: <http://www.iasb.org.uk>

Авторське право на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, Проекти для обговорення та інші публікації КМСБО та РМСБО належить ФКМСБО.

“МСБО”, “РМСБО”, “КМСБО”, “ФКМСБО” та “Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку” є торговими знаками Фонду Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (ФКМСБО) і не повинні використовуватися без затвердження ФКМСБО.

Інформацію про Міжнародну федерацію бухгалтерів та примірники цього Стандарту можна знайти в Інтернеті, на сторінці <http://www.ifac.org>.

Затвердженим текстом цього Стандарту є текст, надрукований англійською мовою.

Авторське право © 2001 р. належить Міжнародній федерації бухгалтерів. Усі права застережені. Жодна частина цієї публікації не бути відтворена, збережена у будь-якій системі вилучення інформації або передана в будь-якій формі чи будь-яким засобом, включаючи електронні та механічні засоби, фотокопіювання, магнітофонний запис або будь-які інші системи збереження і відтворення інформації, без попереднього письмового дозволу Міжнародної федерації бухгалтерів.

ISBN: 1-887464-72-7

Міжнародна федерація бухгалтерів
535 Fifth Avenue, 26th Floor
New York, New York 10017
United States of America
Інтернет-сторінка: <http://www.ifac.org>

Глосарій термінів, наведених у Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку для державного сектору (МСБОДС), – стандарти 1-18

Цей Глосарій містить терміни, визначення яких наведено у Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку для державного сектору (надалі – МСБОДС), опублікованих 30 червня 2002 року. Перелік цих МСБОДС наведено в кінці глосарія.

У разі наявності кількох визначень того самого терміна в глосарії подається перелік усіх МСБОДС, що містять такий термін, і наводиться його значення, яке поширюється на конкретний МСБОДС.

Визначення

Посилання здійснюється на номер стандарту та номер параграфа. Наприклад, посилання “1.6” указує користувачеві на параграф 6 Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку для державного сектору (МСБОДС) 1 “Подання фінансових звітів”. Посилання, наведені в дужках, указують на незначні зміни у формулюванні.

Термін	Визначення	Стандарт і параграф
Актив, що кваліфікується (qualifying asset)	Актив, підготовка якого для використання за призначенням або для продажу обов'язково вимагає суттєвого періоду.	1.6, 5.5
Активи (assets)	Ресурси, контрольовані суб'єктом господарювання в результаті минулих подій, від яких очікують надходження суб'єктові господарювання майбутніх економічних вигід або які мають потенціал корисності ¹ для суб'єкта господарювання.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Активи сегмента (segment assets)	Операційні активи, які використовуються сегментом у його операційній діяльності і які можна прямо віднести до цього сегмента або обґрунтовано розподілити на цей сегмент. Якщо сегментний дохід сегмента включає дохід у вигляді відсотків або дивідендів, то до активів сегмента входять пов'язані з ними кредити, інвестиції, дебіторська заборгованість або інші доходні активи. До складу активів сегмента не входять активи, що підлягають оподаткуванню податком на прибуток,	18.27

¹ Активи є засобом суб'єктів господарювання для досягнення визначених ними цілей. Ті активи, які використовують для надання товарів і послуг відповідно до цілей суб'єкта господарювання, але які безпосередньо не генерують чистих грошових надходжень, часто називають активами «з потенціалом корисності». Активи ж, які використовують для отримання чистих грошових надходжень, як правило, характеризують як такі, що втілюють «майбутні економічні вигоди». Для визначення всіх основних характеристик активів у цих стандартах використовується термін «майбутні економічні вигоди і потенціал корисності». Це дає змогу охопити всі цілі використання активів.

або їх еквіваленти, які, згідно з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, визнаються активами з обов'язковою сплатою податку на прибуток або його еквівалентів.

До активів сегмента належать інвестиції, облік яких здійснюється виключно за методом участі в капіталі, якщо чистий надлишок (дефіцит) у результаті таких інвестицій включається до доходу сегмента. Активи сегмента включають частку учасника спільного підприємства в операційних активах спільно контролюваного суб'єкта господарювання, яка обліковується на основі пропорційної консолідації відповідно до положень МСБОДС 8 "Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах".

Активи сегмента визначаються після вирахування відповідних поправок, які відображаються як пряме згортання у звіті про фінансовий стан суб'єкта господарювання.

Амортизація (depreciation)	Систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації.	17.12
Асоційована компанія (associate)	Суб'єкт господарювання, у якому інвестор має суттєвий вплив і який не є ні контрольованим суб'єктом господарювання, ні спільним підприємством інвестора.	1.6, 2.8, 4.9, 6.8, 7.6, 8.5
Балансова вартість (інвестиційної власності) (carrying amount (of investment property))	Сума, за якою актив визнають у звіті про фінансовий стан ² .	16.6
Балансова вартість активу (carrying amount of an asset)	Сума, за якою актив визнають у звіті про фінансовий стан після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності.	10.7
Балансова вартість зобов'язання (carrying amount of a liability)	Сума, за якою зобов'язання визнають у звіті про фінансовий стан.	10.7

² Згідно з Національними стандартами (положеннями) бухгалтерського обліку України таким звітом є баланс (прим. перекладача).

Будівельний контракт (construction contract)	Контракт (або подібна обов'язкова угода), спеціально укладений на спорудження одного активу або комбінації активів, які тісно пов'язані між собою або взаємозалежні за умовами їх проектування, технології та функціонування чи за їх кінцевим призначенням або використанням.	11.4
Валові інвестиції в оренду (gross investment in The lease)	Сукупна сума мінімальних орендних платежів за угодою про фінансову оренду з погляду орендодавця та будь-якої негарантованої ліквідаційної вартості, нарахованої орендодавцеві.	13.7
Валюта звітності (reporting currency)	Валюта, яку використовують при поданні фінансових звітів.	1.6, 2.8, 4.9
Валютний курс (exchange rate)	Коефіцієнт обміну двох валют.	2.8, 4.9, 5.5
Виплати власникам (distribution to owners)	Виплати в результаті майбутніх економічних вигід або потенціалу корисності, які розподіляються суб'єктом господарювання між усіма або кількома власниками у вигляді доходу з інвестицій або як повернення інвестицій.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Витрати (expenses)	Зменшення економічних вигід або потенціалу корисності протягом звітного періоду у вигляді вибуття чи споживання активів або у вигляді виникнення зобов'язань, що призводить до зменшення чистих активів / власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами власникам.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Витрати на позики (borrowing costs)	Витрати на сплату відсотків та інші витрати, понесені суб'єктом господарювання у зв'язку із запозиченням коштів.	1.6, 3.6, 5.5
Витрати сегмента (segment expense)	Витрати в результаті операційної діяльності сегмента, яка безпосередньо відноситься до сегмента, а також відповідна частка витрат, яку можна обґрунтовано розподілити на сегмент, у тому числі витрати, пов'язані з реалізацією товарів і послуг зовнішнім покупцям, і витрати, пов'язані з операціями з іншими сегментами цього суб'єкта господарювання. Витрати сегмента не включають: <ul style="list-style-type: none"> а) екстраординарні статті; б) витрати на виплату відсотків, у тому числі за авансами та позиками, отриманими від інших сегментів, окрім випадків, коли діяльність 	18.27

сегмента має переважно фінансовий характер;

в) збитки від продажу інвестицій або збитки в результаті погашення заборгованості, крім випадків, коли діяльність сегмента має переважно фінансовий характер;

г) частка суб'єкта господарювання у чистому дефіциті або збитках асоційованих компаній, спільних підприємств або інших інвестицій, облік яких здійснюється за методом пайової участі в капіталі;

г) витрати на сплату податку на прибуток або його еквівалента, який визнається Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, що стосуються зобов'язань зі сплати податку на прибуток або його еквівалентів;

д) загальні адміністративні витрати, витрати центрального апарату та інші витрати, які виникають на рівні суб'єкта господарювання і пов'язані з цим суб'єктом господарювання в цілому. Однак інколи витрати, понесені на рівні суб'єкта господарювання, стосуються лише одного сегмента. Такі витрати є витратами сегмента, якщо вони пов'язані з операційною діяльністю сегмента і їх можна обґрунтовано віднести або розподілити на сегмент.

Витрати сегмента включають частку учасника спільного підприємства у витратах спільно контролюваного суб'єкта господарювання, яка обліковується на основі пропорційної консолідації відповідно до положень МСБОДС 8 *“Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах”*.

Для тих видів діяльності сегмента, які переважно мають фінансовий характер, відсоткові доходи та витрати можуть відображатися у звіті сегмента єдиною нетто-сумою, тільки якщо ці статті подані на нетто-основі в консолідованих фінансових звітах або у фінансових звітах суб'єкта господарювання.

Відсоткова ставка додаткових запозичень орендаря (Lessee's incremental borrowing rate of

Відсоткова ставка, що її мав би сплачувати орендар за подібну оренду, або, якщо її неможливо визначити, ставка, яку на початку строку оренди сплачував би орендар за запозичення коштів, необхідних для придбання активу, на подібний строк та з подібним забезпеченням. 13.7

interest)

**Внески
власників
(contributions
from owners)**

Майбутні економічні вигоди або потенціал корисності, забезпечені завдяки внескам зовнішніх щодо суб'єкта господарювання сторін, за винятком тих внесків, які спричиняють зобов'язання цього суб'єкта господарювання, створюють фінансовий інтерес у чистих активах / власному капіталі суб'єкта господарювання, який:

1.6, 2.8, 3.6,
4.9, 5.5, 6.8,
7.6, 8.5

а) обумовлює право на розподіл майбутніх економічних вигід або потенціалу корисності суб'єктом господарювання протягом строку його функціонування. Рішення щодо такого розподілу приймається власниками або їх представниками, як і рішення щодо розподілу будь-якого надлишку активів щодо зобов'язань у разі припинення діяльності суб'єкта господарювання,

та / або

б) може бути предметом продажу, обміну, передачі або викупу.

**Гарантована
ліквідаційна
вартість
(guaranteed
residual value)**

Це:

13.7

а) для орендаря – та частина ліквідаційної вартості зданого в оренду активу, яка гарантується орендарем або стороною, пов'язаною з орендарем (сума гарантії є тією максимальною сумою, яка може бути виставлена для оплати за будь-яких обставин);

б) для орендодавця – та частина ліквідаційної вартості зданого в оренду активу, яка гарантується орендарем або третьою стороною, не пов'язаною з орендодавцем, яка здатна виконати зобов'язання за наданими гарантіями.

**Грошові кошти
(cash)**

Готівка в касі й депозити до запитання.

1.6, 2.8, 4.9,
5.5, 6.8, 8.5,
10.7

**Грошові потоки
(cash flows)**

Надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.

1.6, 2.8, 3.6,
4.9, 8.5

**Дата звітності
(reporting date)**

Дата, на яку припадає останній день звітного періоду, представленого у фінансових звітах.

1.6, 2.8, 4.9,
6.8, 7.6,
14.4

**Державне
комерційне
підприємство**

Суб'єкт господарювання, який має такі характеристики:

1.6, 2.8, 3.6,
4.9, 5.5, 6.8,

**(ДКП)
(Government
business
enterprise)¹**

а) є суб'єктом господарювання, уповноваженим укладати контракти від власного імені;

7.6, 8.5

б) має фінансові та операційні повноваження для здійснення діяльності;

в) реалізує товари або надає послуги іншим суб'єктам господарювання у процесі звичайної діяльності й отримує прибутки або повністю відшкодовує витрати;

г) не залежить від постійного фінансування держави для безперервного здійснення своєї діяльності (крім придбання продукції в комерційних операціях із зацікавленими, обізнаними і незалежними сторонами);

г) перебуває під контролем суб'єкта господарювання державного сектора.

Дохід (revenue)

Валове надходження економічних вигід або потенціалу корисності протягом звітного періоду, коли чисті активи / власний капітал зростають у результаті цього надходження, а не в результаті внесків власників.

1.6, 2.8, 3.6,
4.9, 5.5, 6.8,
7.6, 8.5,
9.11, 18.8

**Дохід сегмента
(segment
revenue)**

Дохід, який відображається у звіті суб'єкта господарювання про фінансові результати, безпосередньо відноситься до сегмента і являє собою відповідну частку доходу суб'єкта господарювання, яку можна обґрунтовано розподілити на певний сегмент незалежно від того, чи отримали її в результаті надходжень з бюджету або подібних асигнувань, грантів, грошових переказів, штрафів, комісійних виплат або від продажу зовнішнім покупцям, чи від операцій з іншими сегментами цього самого суб'єкта господарювання.

18.27

Дохід сегмента не включає:

а) екстраординарні статті;

б) дохід у вигляді відсотків чи дивідендів, у тому числі відсоток за авансами та позиками, наданими іншим сегментам, окрім випадків, коли діяльність

¹ Термін "державне комерційне підприємство" (ДКП) включає торгові підприємства (наприклад, комунальні підприємства) і фінансові підприємства (наприклад, фінансові установи). По суті ДКП не відрізняються від суб'єктів господарювання, які здійснюють подібну діяльність у приватному секторі. Як правило, ДКП здійснюють діяльність з метою одержання прибутку, хоча деякі з них можуть мати обмежені зобов'язання перед громадою, за якими вони повинні забезпечувати товари і надавати послуги деяким особам і організаціям у громаді безоплатно або за значно нижчою ціною. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору МСБОДС 6 "Консолідовані фінансові звіти та облік контрольованих суб'єктів господарювання" надає рекомендації з визначення існування контролю для цілей фінансової звітності. Визначаючи, чи контролюється ДКП іншим суб'єктом господарювання державного сектора, слід звертатися до цього стандарту.

сегмента має переважно фінансовий характер,

або

в) доходи від продажу інвестицій або доходи в результаті погашення заборгованості, крім випадків, коли діяльність сегмента має переважно фінансовий характер.

Дохід сегмента включає: частку суб'єкта господарювання в чистому надлишку (дефіциті) асоційованих компаній, спільних підприємств або інших інвестицій, облік яких здійснюється за методом пайової участі в капіталі і тільки за умови включення цих статей до консолідованого або загального доходу суб'єкта господарювання.

Доходи сегмента включають частку учасника спільного підприємства в доходах спільно контрольованого суб'єкта господарювання, яка обліковується на основі пропорційної консолідації відповідно до положень МСБОДС 8 “Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах”.

Еквіваленти грошових коштів (cash equivalents)	Короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9
Економічна група (economic entity)¹	Група суб'єктів господарювання, до складу якої входить контролюючий суб'єкт господарювання та один або кілька контрольованих суб'єктів господарювання.	1.6, 2.8, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Екстраординарні статті (extraordinary items)	Дохід або витрати, які виникають у результаті подій чи операцій, що чітко відрізняються від звичайної діяльності суб'єкта господарювання, а отже, не очікується, що вони повторюватимуться часто або регулярно, хоча такі події або операції й перебувають поза контролем чи впливом з боку такого суб'єкта господарювання.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9
Закордонна	Контрольований суб'єкт господарювання,	1.6, 3.6, 4.9

¹ У цих стандартах термін „економічна група” вживається для позначення з метою фінансової звітності групи суб'єктів господарювання, до складу якої входить контролюючий суб'єкт господарювання та один або кілька контрольованих суб'єктів господарювання. Серед інших термінів, які інколи вживаються для позначення економічної групи, – „адміністративний суб'єкт господарювання,” “фінансовий суб'єкт господарювання” (МСБОДС 4), “консолідований суб'єкт господарювання” та “група”.

Економічна група може включати суб'єкти господарювання, які функціонують як з метою виконання завдань соціальної політики, так і з комерційною метою. Наприклад, державний департамент житлового і комунального господарства може бути суб'єктом економічної діяльності, який включає суб'єкти господарювання, що забезпечують житлом за номінальною вартістю, і суб'єкти господарювання, які надають житло на комерційній основі.

господарська одиниця (foreign operation)	асоційована компанія, спільне підприємство або відділення суб'єкта господарювання, що звітує, діяльність яких базується або здійснюється в іншій країні, ніж країна цього суб'єкта господарювання.	
Закордонний суб'єкт господарювання (foreign entity)	Закордонна господарська одиниця, діяльність якої не є невіддільною частиною діяльності суб'єкта господарювання, що звітує.	3.6, 4.9
Запаси (inventories)	Активи, які: а) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі; б) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання або розподілу при наданні послуг; в) утримуються для продажу або розподілу за умов звичайної господарської діяльності. або г) перебувають у процесі виробництва для такого продажу або розподілу.	12.6
Звичайна діяльність (ordinary activities)	Будь-яка діяльність, що здійснюється суб'єктом господарювання з надання послуг або торгової діяльності. Звичайна діяльність включає також таку супутню діяльність, яка здійснюється суб'єктом господарювання для підтримки його діяльності, є додатковою або виникає внаслідок неї.	1.6, 3.6, 4.9
Зобов'язання (liabilities)	Теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди або потенціал корисності.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Зобов'язання сегмента (segment liabilities)	Операційні зобов'язання сегмента, які виникають у результаті операційної діяльності сегмента і безпосередньо стосуються цього сегмента або можуть бути обґрунтовано розподілені на цей сегмент. Якщо сегментний результат сегмента включає витрати на відсотки, його сегментні зобов'язання включають відповідні зобов'язання, на які нараховуються відсотки. Зобов'язання сегмента включають частку	18.27

зобов'язань учасника спільно контролюваного суб'єкта господарювання, яка обліковується на основі пропорційної консолідації відповідно до положень МСБОДС 8 “Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах”.

Зобов'язання сегмента не включають зобов'язання з податку на прибуток або зобов'язань, що є еквівалентами податку на прибуток, які визнаються згідно зі стандартами бухгалтерського обліку, що стосуються зобов'язань зі сплати податку на прибуток або еквівалентів податку на прибуток.

Інвестиційна діяльність (investing activities)	Придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.	2.8, 4.9, 18.8
Інвестиційна нерухомість (investment property)	<p>Нерухомість (земля, будівля чи частина будівлі або їх поєднання), утримувана для одержання орендної плати або для збільшення капіталу, або для досягнення обох цих цілей, а не для:</p> <p>а) використання у виробництві, постачанні товарів, наданні послуг чи для адміністративних цілей;</p> <p>б) продажу в процесі звичайної діяльності.</p>	16.6
Інвестор (investor)	У спільному підприємстві – сторона, яка є учасником спільного підприємства і не здійснює спільний контроль за таким спільним підприємством.	2.8, 6.8, 7.6, 8.5
Іноземна валюта (foreign currency)	Валюта, інша, ніж валюта звітності суб'єкта господарювання.	1.6, 2.8, 4.9, 5.5
Інструмент капіталу (equity instrument)	Будь-який контракт, який засвідчує залишкову частку в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань.	15.9
Клас основних засобів (class of property, plant and equipment)	Група активів, подібних за характером і способом використання в діяльності суб'єкта господарювання, які відображаються однією статтею для розкриття у фінансових звітах.	17.12
Консолідовані фінансові звіти (consolidated financial statements)	Фінансові звіти економічної групи, подані як фінансові звіти єдиного суб'єкта господарювання.	1.6, 4.9, 6.8, 7.6, 8.5

Контракт з фіксованою ціною (fixed price contract)	Будівельний контракт, за яким підрядник погоджується з фіксованою ціною контракту або з фіксованою ставкою на одиницю кінцевої продукції і який у деяких випадках зазнає застереження про збільшення витрат.	11.4
Контракт з ціною "витрати плюс" або контракт за ціною витрат (cost plus or cost based contract)	Будівельний контракт, за яким підряднику відшкодовуються допустимі або іншим чином визначені витрати, а в разі укладання контракту на комерційній основі підрядник отримує додатковий відсоток від суми цих витрат або фіксовану винагороду, якщо вона передбачена контрактом.	11.4
Контроль (control)	Повноваження управляти фінансовою та операційною політикою іншого суб'єкта господарювання з метою одержання вигід від його діяльності.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Контрольовани й суб'єкт господарювання (controlled entity)	Суб'єкт господарювання, який перебуває під контролем іншого суб'єкта господарювання (відомого як контролюючий суб'єкт господарювання).	1.6, 2.8, 4.9, 5.5, 6.8, 8.5 (7.6)
Контролюючий суб'єкт господарювання (controlling entity)	Суб'єкт господарювання, під контролем якого перебуває один або кілька контрольованих суб'єктів господарювання.	1.6, 2.8, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Контролюючий учасник (venturer)	Сторона, яка є учасником спільного підприємства і здійснює спільний контроль за цим спільним підприємством.	8.5
Корисний строк дії оренди (useful life of a lease)	Період від початку строку оренди (без обмежень, визначених терміном дії оренди), протягом якого суб'єкт господарювання очікує отримувати економічні вигоди або мати у власному розпорядженні потенціал корисності, втілений в орендованому активі.	13.7
Курс при закритті (closing rate)	Обмінний курс "spot" на дату подання звіту.	4.9
Курсова різниця (exchange difference)	Різниця, яка є наслідком відображення у звітності тієї самої кількості одиниць іноземної валюти у валюті звітності при різних курсах обміну.	1.6, 4.9, 5.5
Ліквідаційна вартість (residual value)	Чиста сума, що її суб'єкт господарювання очікує отримати за актив по закінченні строку його корисної експлуатації після вирахування	17.12

очікуваних витрат на вибуття.

Метод пайової участі в капіталі (equity method)	<p>Метод обліку, згідно з яким інвестицію первісно відображають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки інвестора в чистих активах / власному капіталі об'єкта інвестування після придбання. Звіт про фінансові результати відображає частку інвестора в результатах діяльності об'єкта інвестування.</p> <p>Метод обліку і звітності, за яким частку в спільно контрольованому суб'єкті господарювання первісно відображають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки контролюючого учасника в чистих активах / власному капіталі спільно контрольованого суб'єкта господарювання після придбання. Звіт про фінансові результати відображає частку контролюючого учасника в результатах діяльності спільно контрольованого суб'єкта господарювання.</p>	1.6, 2.8, 4.9, 6.8, 7.6
Метод собівартості (cost method)	<p>Метод обліку, згідно з яким інвестицію відображають за собівартістю. Звіт про фінансові результати відображає дохід від інвестиції лише тією мірою, якою інвестор одержує виплати за рахунок акумульованого чистого надлишку в об'єкті інвестування, що виникає після дати придбання.</p>	2.8, 7.6
Мінімальні орендні платежі (minimum lease payments)	<p>Платежі, що здійснюються або можуть здійснюватися орендарем протягом строку оренди (за винятком непередбаченої орендної плати, вартості послуг та відповідних податків, що підлягають сплаті орендодавцем і поверненню орендодавцеві), а також:</p> <p>а) з боку орендаря – будь-які суми, гарантовані орендарем або стороною, пов'язаною з орендарем; б) з боку орендодавця – будь-яка ліквідаційна вартість, гарантована орендодавцеві:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) або орендарем; ii) або стороною, пов'язаною з орендарем; iii) або незалежною третьою стороною, здатною забезпечити фінансово цю гарантію. <p>Проте, якщо орендар має право вибору – придбати актив за ціною, що, як очікується, буде значно нижчою за справедливую вартість на дату, коли вибір може бути здійсненим, і достатньою для обґрунтованої впевненості на початку оренди в тому, що вибір буде здійсненим, – тоді мінімальні орендні платежі включають мінімальні суми</p>	13.7

	орендних внесків, які підлягають сплаті протягом строку оренди, та плату, необхідну для здійснення такого права вибору на придбання.	
Монетарні статті (monetary items)	Утримувані гроші, а також активи та зобов'язання, які мають бути отримані або сплачені у фіксованій або визначеній сумі грошей.	4.9, 10.7
Монетарні фінансові активи та фінансові зобов'язання (монетарні фінансові інструменти) (monetary financial assets and financial liabilities (monetary financial instruments))	Фінансові активи та фінансові зобов'язання, які мають бути отримані або сплачені у фіксованій або визначеній сумі грошей.	15.9
Надлишок / дефіцит у результаті звичайної діяльності (surplus / deficit from ordinary activities)	Різниця, яка залишається після вирахування витрат, що виникають від звичайної діяльності, з доходів, отриманих у результаті звичайної діяльності.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9
Невідмовна оренда (non-cancellable lease)	Угода про оренду, яка анулюється лише: а) після того, як відбулася певна віддалена у часі непередбачена подія; б) з дозволу орендодавця; в) якщо орендар укладає нову орендну угоду на той самий чи еквівалентний актив із тим самим орендодавцем; г) після сплати орендарем додаткової суми, яка із самого початку свідчить про прийнятність подовження строку оренди.	13.7
Негарантована ліквідаційна вартість (unguaranteed residual value)	Частина ліквідаційної вартості зданого в оренду активу, продаж якого орендодавцем не забезпечується або гарантується тільки стороною, пов'язаною з орендодавцем.	13.7

Незароблений фінансовий дохід (unearned finance revenue)	Різниця між: а) сукупною сумою мінімальних орендних платежів за угодою про фінансову оренду з погляду орендодавця та будь-якої негарантованої ліквідаційної вартості, яка нараховується орендодавцю, і б) теперішньою вартістю, наведеною вище в пункті а), за припустимою ставкою відсотка при оренді.	13.7
Немонетарні статті (non-monetary items)	Статті, які не є монетарними статтями.	10.7
Непередбачена орендна плата (contingent rent)	Та частина орендних платежів, що не є фіксованою за сумою, а базується на будь-якому факторі, крім фактору часу (наприклад, на відсотку продажу, обсягу використання, індексах цін, ринкових ставках відсотка).	13.7
Нерухомість, зайнята власником (owner-occupied property)	Нерухомість, утримувана (власником або орендарем на умовах фінансової оренди) з метою використання для виробництва, або постачання товарів чи надання послуг, або ж в адміністративних цілях.	16.6
Облікова політика (accounting policies)	Конкретні принципи, основи, домовленості, правила та процедури, прийняті суб'єктом господарювання для складання та подання фінансових звітів.	1.6, 3.6, 5.5, 6.8, 7.6, 18.8
Облікова політика сегмента (segment accounting policies)	Облікова політика, прийнята для підготовки і подання фінансових звітів консолідованої групи або суб'єкта господарювання, а також та облікова політика, яка безпосередньо стосується звітності сегмента.	18.27
Операційна діяльність (operating activities)	Види діяльності суб'єкта господарювання, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю.	2.8, 3.6, 4.9, 18.8
Операційна оренда (operating lease)	Будь-яка інша оренда, крім фінансової.	13.7
Оренда (lease)	Угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду.	13.7

Основні засоби (property, plant and equipment)	Матеріальні активи, що їх: а) утримує суб'єкт господарювання для використання у виробництві або постачанні товарів і наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду.	17.12
Підрядник (contractor)	Суб'єкт господарювання, який здійснює будівельні роботи відповідно до будівельного контракту.	11.4
Події після дати звітності (events after the reporting date)	Сприятливі чи несприятливі події, які відбуваються у проміжок часу між датою звітності і датою затвердження фінансових звітів до випуску. Ідентифікують два типи подій: а) події, які свідчать про умови, що існували на дату підготовки звіту (<u>події, що їх коригують після дати підготовки звіту</u>); б) події, які свідчать про умови, що виникли після дати підготовки звіту (<u>події, що їх не коригують після дати підготовки звіту</u>).	14.4
Поточна відновна собівартість (current replacement cost)	Витрати суб'єкта господарювання в разі придбання певного активу на дату звітності.	12.6
Початок строку оренди (inception of the lease)	Дата, яка настає раніше: або дата підписання орендної угоди, або дата згоди сторін виконувати зобов'язання щодо основних положень орендної угоди.	13.7
Принцип нарахування (accrual basis)	Принцип обліку, за яким операції та інші події визнаються, коли вони відбуваються (а не тоді, коли отримують або сплачують грошові кошти або їх еквіваленти). Отже, операції та події відображаються в бухгалтерських записах і визнаються у фінансових звітах тих періодів, до яких вони належать. Елементами, які визнаються за принципом нарахування, є активи, зобов'язання, чисті активи / власний капітал, доходи і витрати.	1.6, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5, (2.8)
Припинена діяльність (discontinued operation)	Результати продажу або припинення певної діяльності, яка являє собою окремих основний напрям діяльності суб'єкта господарювання, а його активи, чистий надлишок або дефіцит і види діяльності можна розрізнити фізично, операційно і	3.6

для цілей фінансової звітності.

Припустима ставка відсотка при оренді (interest rate implicit in the lease)	Ставка дисконту, що на початку строку оренди веде до того, що сукупна теперішня вартість: а) мінімальних орендних платежів з погляду орендодавця; б) негарантованої ліквідаційної вартості має дорівнювати справедливій вартості зданого в оренду активу	13.7
Пропорційна консолідація (proportionate consolidation)	Метод обліку і звітності, згідно з яким частка контролюючого учасника в кожному з активів, зобов'язань, доходів і витрат спільно контролюваного суб'єкта господарювання об'єднується на постатейній основі з подібними статтями у фінансових звітах контролюючого учасника або відображається як окремі статті у фінансових звітах контролюючого учасника.	2.8, 4.9, 8.5
Ринкова вартість (market value)	Сума, яку можна отримати від продажу або сплатити за придбання фінансового інструмента на активному ринку.	15.9
Сегмент (segment)	Відокремлюваний вид діяльності (або група видів діяльності) суб'єкта господарювання, за яким фінансову інформацію належить подавати окремо для оцінювання результатів діяльності суб'єкта господарювання в досягненні визначених цілей у минулому і для прийняття рішень щодо розподілу ресурсів у майбутньому.	18.9
Собівартість (cost)	Сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на час його придбання або створення.	16.6, 17.12
Спільне підприємство (joint venture)	Контрактна угода, за якою дві або кілька сторін приймають зобов'язання здійснювати економічну діяльність, яка підлягає спільному контролю.	1.6, .2.8, 4.9, 6.8, 7.6, 8.5
Спільний контроль (joint control)	Погоджений контрактом розподіл контролю за економічною діяльністю.	6.8, 8.5
Справедлива вартість (fair value)	Сума, за якою можна обміняти актив або погасити зобов'язання в комерційній операції між зацікавленими, обізнаними і незалежними сторонами.	1.6, 4.9, 7.6, 9.11, 15.9, 16.6, 17.12
Строк економічної експлуатації (economic life)	Це: а) період, протягом якого очікується отримання економічних вигід від активу або потенціалу його	13.17

	корисності одним або кількома користувачами, або б) кількість одиниць продукції чи подібних одиниць, яку очікують отримати від активу один або кілька користувачів.	
Строк корисної експлуатації основних засобів (useful life of property, plant and equipment)	Це: а) період, протягом якого суб'єкт господарювання очікує використовувати актив, або б) кількість одиниць виробленої продукції чи подібних одиниць, що їх суб'єкт господарювання очікує отримати від активу.	17.12
Строк оренди (lease term)	Невідмовний період, на який орендар уклав угоду про оренду активу, та будь-які наступні терміни, протягом яких орендар має вибір щодо подовження строку оренди активу з подальшою оплатою або без неї і на початку строку оренди існує обґрунтована впевненість, що це право вибору орендаря буде здійсненим.	13.7
Сума, що амортизується (depreciable amount)	Собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість у фінансових звітах, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.	17.12
Суттєвий вплив (significant influence)	Повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики об'єкта інвестування, але не контроль такої політики. Повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики економічної діяльності, але не контроль або не спільний контроль такої політики.	6.8, 7.6 8.5
Суттєві помилки (fundamental errors)	Помилки, виявлені в поточному періоді, які є настільки значними, що фінансові звіти одного або кількох попередніх періодів не можуть далі вважатися достовірними на дату їх випуску.	1.6, 3.6
Суттєвість (materiality)	Інформація є суттєвою, якщо її пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічні рішення або оцінки користувачів, прийняті на основі фінансових звітів. Суттєвість залежить від характеру та розміру статті або помилки, що розглядається за конкретних обставин, які спричинили пропуск або неправильне відображення інформації.	1.6
Угода про	Угода, за якою страхувальник приймає визначені	15.9

страхування (insurance contract)	ризика збитків, які можуть виникнути в результаті обставин або подій, що відбуваються або були виявлені у визначеному періоді, у тому числі таких, як смерть (у випадку ануїтету – особа, що пережила ануїтента), хвороба, непрацездатність, пошкодження власності, шкода, завдана іншим, і припинення діяльності.	
Фінансова діяльність (financing activities)	Діяльність, результатом якої є зміни розміру та складу власного і запозиченого капіталу суб'єкта господарювання.	2.8. 3.6, 4.9, 18.8
Фінансова оренда (finance lease)	Оренда, за якою передаються в основному всі ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив. Право власності може з часом передаватися або не передаватися.	13.7
Фінансове зобов'язання (financial liability)	Будь-яке зобов'язання, яке є контрактним зобов'язанням:) <i>передавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання</i>	15.9
	<i>бо</i>	
	б) обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими. Суб'єкт господарювання може мати зобов'язання за контрактом, яке може бути виконане шляхом передачі фінансових активів або шляхом виплати у вигляді його власних акцій. Власник цього зобов'язання не несе ризику прибутку або збитків у результаті коливання ціни його акцій у разі, якщо кількість акцій, необхідних для погашення такого зобов'язання, змінюється зі зміною їх справедливої вартості так, що загальна справедлива вартість виплачених акцій завжди дорівнює сумі зобов'язання за контрактом. Таке зобов'язання слід відображати в обліку як фінансове зобов'язання суб'єкта господарювання.	
Фінансовий актив (financial asset)	Будь-який актив, що є: а) грошовими коштами; б) контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання; в) контрактним правом обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими;	1.6, 15.9

	г) інструментом капіталу іншого суб'єкта господарювання.	
Фінансовий інструмент (financial instrument)	Будь-який контракт, який веде до виникнення як фінансового активу одного суб'єкта господарювання, так і фінансового зобов'язання або інструмента капіталу іншого суб'єкта господарювання. Облік товарних угод, які надають будь-якій зі сторін право на оплату готівковими коштами або будь-яким іншим фінансовим інструментом, здійснюється як облік фінансових інструментів за винятком тих товарних угод, які: а) були укладені для задоволення очікуваних потреб суб'єкта господарювання у придбанні, продажу або використанні певних активів, б) мали саме таке призначення від моменту їх укладання, в) виконання яких очікується шляхом передачі.	15.9
Частка меншості (minority interest)	Та частина чистого надлишку (дефіциту) і чистих активів / власного капіталу контролюваного суб'єкта господарювання, яка відноситься до часток, що не належать прямо або непрямо (через контролювані суб'єкти господарювання) контролюючому суб'єктові господарювання.	1.6, 2.8, 4.9, 6.8
Чиста вартість реалізації (net realisable value)	Розрахункова ціна продажу за умов звичайної господарської діяльності за вирахуванням розрахункових витрат на завершення виробництва та розрахункових витрат, необхідних для продажу, обміну або розподілу.	12.6
Чистий надлишок / дефіцит (net surplus / deficit)	Складається з таких компонентів: а) чистого надлишку або дефіциту, отриманих у результаті звичайної діяльності; б) екстраординарних статей.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 6.8, 7.6
Чисті активи / власний капітал (net assets/equity)¹	Залишкова частка в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань.	1.6, 2.8, 3.6, 4.9, 5.5, 6.8, 7.6, 8.5
Чисті інвестиції в закордонний суб'єкт господарювання (net investment)	Частка суб'єкта господарювання, що звітує, у чистих активах / власному капіталі цього суб'єкта господарювання.	4.9

¹ Термін „чисті активи / власний капітал” використовується в цих Стандартах для позначення залишкової частки у звіті про фінансовий стан (активи мінус зобов'язання). Чисті активи / власний капітал може бути додатнім або від'ємним. Замість терміна „чисті активи / власний капітал” можуть уживатись інші терміни, за умови, що їхнє значення зрозуміле.

**in a foreign
entity)**

**Чисті інвестиції
в оренду (net
investment in the
lease)** Валові інвестиції в оренду за вирахуванням 13.7
незаробленого фінансового доходу.

ПЕРЕЛІК МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ, ЧИННИХ ЗА СТАНОМ НА ЧЕРВЕНЬ 2002 РОКУ

За станом на червень 2002 року чинними є такі Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектору:

МСБОДС 1	“Подання фінансових звітів” (травень 2000 року)
МСБОДС 2	“Звіт про рух грошових коштів” (травень 2000 року)
МСБОДС 3	“Чистий надлишок або дефіцит за період, суттєві помилки та зміни в обліковій політиці” (травень 2000 року)
МСБОДС 4	“Влив змін валютних курсів” (травень 2000 року)
МСБОДС 5	“Витрати на позики” (травень 2000 року)
МСБОДС 6	“Консолідовані фінансові звіти та облік контрольованих суб’єктів господарювання” (травень 2000 року)
МСБОДС 7	“Облік інвестицій в асоційовані компанії” (травень 2000 року)
МСБОДС 8	“Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах” (травень 2000 року)
МСБОДС 9	“Дохід від операцій обміну” (червень 2001 року)
МСБОДС 10	“Фінансова звітність в умовах гіперінфляції” (червень 2001 року)
МСБОДС 11	“Будівельні контракти” (червень 2001 року)
МСБОДС 12	“Запаси” (червень 2001 року)
МСБОДС 13	“Оренда” (грудень 2001 року)
МСБОДС 14	“Події після дати звітності” (грудень 2001 року)
МСБОДС 15	“Фінансові інструменти: розкриття та подання” (грудень 2001 року)
МСБОДС 16	“Інвестиційна нерухомість” (грудень 2001 року)
МСБОДС 17	“Основні засоби” (грудень 2001 року)
МСБОДС 18	“Звітність за сегментами” (червень 2002 року)